

AİLE OKURYAZARLIĞI DEĞERLENDİRME ARACI: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

Öğretmen Songül AKLAR
Yayladağı Yukarıokçular İlkokulu
aklarongul@gmail.com
ORCID:0000-0001-8218-0516

Prof. Dr. Mustafa Yıldız
Gazi Eğitim Fakültesi
mustafa@gazi.edu.tr
ORCID:0000-0003-3885-5322

Araştırma Makalesi

Geliş Tarihi: 12/05/2022

Revize Tarihi: 15/06/2022

Kabul Tarihi: 20/06/2022

Atf Bilgisi: Aklar, S. ve Yıldız, M. (2022). Aile okuryazarlığı değerlendirme aracı: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Sınıf Öğretmenliği Araştırmaları Dergisi (SÖAD)*, 2(1), 12-31.

ÖZ

Bu çalışmada çocuğu ilkokula devam eden ebeveynlerin aile okuryazarlık bilgi ve uygulamalarını belirlemeye yönelik "Aile Okuryazarlığı Değerlendirme Aracı" geliştirilerek geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır. Alan yazında var olan çalışmalar incelenmiş, 3 ayrı ölçek (45 madde) ve 6 bağımsız sorudan oluşan taslak ölçek hazırlanmıştır. Ön uygulama 67 ebeveynle yapılmış, uzman görüşü alınmıştır. Uzman görüşü sonrasında ölçme aracı, 3 ölçek (41 madde) ve 6 bağımsız sorudan oluşmaktadır. Asıl uygulama, 678 ebeveynin katılımı ile yapılmıştır. Ebeveyn Okuryazarlık Tutum Ölçeği 15 maddeden, Ebeveynin Çocuğun Okuryazarlık Tutumuna İlişkin Görüşleri Ölçeği 14 maddeden, Ailenin Çocukla Birlikte Yaptığı Okuryazarlık Etkinlikleri Ölçeği 12 maddeden oluşmaktadır. Elde edilen veriler SPSS paket programı ile analiz edilmiştir. Analiz öncesi ölçekler uç değerlerden arındırılmış, 37 ölçek formu analizden çıkarılmıştır. Ebeveyn Okuryazarlık Tutum Ölçeği'nin KMO değeri 0.83, Ebeveynin Çocuğun Okuryazarlık Tutumuna İlişkin Görüşleri Ölçeği'nin KMO değeri 0.88, Ailenin Çocukla Birlikte Yaptığı Okuryazarlık Etkinlikleri Ölçeği'nin KMO değeri 0.83 olup örneklemin analizler için uygun olduğu söylenebilir. Açımlayıcı faktör analizi sonrası Ebeveyn Okuryazarlık Tutum Ölçeği 11 madde, 2 faktörden oluşmaktadır. Cronbach Alfa değeri 0.77'tür. Ebeveynin Çocuğun Okuryazarlık Tutumuna İlişkin Görüşleri Ölçeği 12 madde, 2 faktörden oluşmaktadır. Cronbach Alfa değeri 0.85'tir. Ailenin Çocukla Birlikte Yaptığı Okuryazarlık Etkinlikleri Ölçeği 10 madde, 2 faktörden oluşmaktadır. Cronbach Alfa değeri 0.77'dir.

Anahtar Kelimeler: Aile okuryazarlığı, faktör analizi, geçerlik, güvenilirlik.

FAMILY LITERACY ASSESSMENT TOOL: VALIDITY AND RELIABILITY STUDY

ABSTRACT

A "Family Literacy Assessment Tool"(FLAT) was designed in this study to measure the family literacy knowledge and practises of parents whose children attended primary school, and a validity and reliability study was carried out. Existing studies in the literature were reviewed, and a prototype scale was created that included three different scales (45 items) and six independent questions. A preliminary application was completed with 67 parents, and expert advice was requested. Following the expert's advice, the measurement tool consists of three scales (41 items) and six independent questions. The primary application was sent to 678 parents. The Parental Literacy Attitude Scale has 15 items, the Parent's Views on the Child's Literacy Attitude Scale has 14 items, and the Family's Literacy Activities with the Child Scale has 12 items. The acquired data were analysed using the SPSS package application. The scales were cleansed of extreme values prior to the study, and 37 scale forms were removed. The Parental Literacy Attitude Scale has a KMO value of 0.83, the Parent's Views on the Child's Literacy Attitude Scale has a KMO value of 0.88, and the Family's Literacy Activities with the Child Scale has a KMO value of 0.83. It is possible to say that the sample is suitable for analysis. The Parental Literacy Attitude Scale now has 11 items and two components as a result of the exploratory factor analysis (EFA). Cronbach Alpha equals 0.77. The Parental Attitudes Towards Their Child's Literacy Attitude Scale has 12 items and two variables. The Cronbach Alpha coefficient is 0.85. The Family Literacy Activities with Children Scale is made up of ten items and two variables. Cronbach Alpha value is 0.77.

Keywords: Family literacy, factor analysis, validity, reliability.

Giriş

Dil becerilerini kazanmak, bu becerileri geliştirmek bireyin akademik başarısı açısından okul yaşamı boyunca önemlidir. Okul yaşamı sonrasında da kendi kişisel, sosyal gelişimi, meslek hayatı ve daha birçok alanda önemlidir. TDK (Türk Dil Kurumu, 2021), dili, “*Düşünce ve duyguları bildirmeye yarayan herhangi bir anlatım aracı*” olarak tanımlamıştır. Düşünce ve duyguları bildirmeye yarayan dil becerileri, ilk olarak ailede edinilmeye başlamaktadır. Okuryazarlık becerileri her ne kadar resmi süreç olarak ilkokulda başlıyor olsa da en temel beceriler ailede kazanılmaktadır.

Okuryazarlık, okuryazar olma, okuryazarlık becerileri edinme kavramları, uzun yıllardan bu yana üzerine araştırmalar yapılmış ve zamanla anlam olarak değişikliğe uğramıştır. TDK Güncel Sözlük’te okuryazarlık, “*okuryazar olma durumu*” olarak tanımlamıştır. Bir dildeki işaretleri okuma, yazma ve anlama becerilerini içeren okuryazarlık kavramı karmaşık, görel ve aşamalı bir özellik gösterdiğinden zaman içerisinde tanımında değişikliğe gidilmiştir (Güneş, 2019). Avrupa, Amerika ve Avustralya’da 1950’li yıllarda okuryazarlık kavramını temel okuma ve yazma becerileri ile sınırlandıran ilk tanım yapılmıştır. İlerleyen yıllarda okuryazarlık kavramının çerçevesi genişlemiş, yeni tanımlar ortaya çıkmıştır (Güneş, 2000). Yeni okuryazarlık tanımları sadece temel okuma yazma becerilerini değil, karmaşık, çoklu okuryazarlık becerilerini de kapsayacak şekilde ortaya atılmıştır (Aşıcı, 2009). Zaman içerisinde temel okuryazarlık becerisi, değişen dünya şartları ile değişime uğramıştır. Bireyin gereksinim duyduğu bilgiye ulaşması, bilgiyi etkin şekilde kullanabilmesi, kişisel, sosyal ve mesleki yaşam için işlevsel okuryazarlık becerisi gerektirmektedir.

Aile okuryazarlığı kavramı, Denny Taylor’ın 1983 yılında, orta düzey gelire sahip altı aile ile ilgili yaptığı çalışmalar neticesinde ortaya atılmıştır. Başlangıçta aile okuryazarlığı kavramı, ebeveyn ve çocuğun birlikte okuryazarlık uygulamalarına atıfta bulunurken, sonraları çocuklar, ebeveynler, aile üyeleri veya bakıcılar için bir dizi eğitim programını tanımlamak için kullanılmaya başlanmıştır (Swain ve Cara, 2019). Thomas, Fazio ve Stiefelmeyer (1999, s.5) aile okuryazarlığını; tüm ailelerin katıldığı doğal, kendiliğinden okuryazarlık etkinlikleri içermesinin yanı sıra, ailelerin okuryazarlık gelişimlerine yardımcı olmaya yönelik kurumsal girişimler olarak tanımlar (Akt: Mathangwane ve Arua, 2006). Aile okuryazarlığı, doğal olarak ortaya çıkabileceği gibi, planlı ve programlı olarak da uygulanabilir. Aileler süreç içerisinde çocuğun okuryazarlık sürecine olağan, doğal süreçte destek olabilir. Aile ile çocuğun okuryazarlık sürecini planlayan, aileyi bilgilendirmeyi ve aile çocuk arasındaki okuryazarlık etkileşimini artırmayı amaçlayan çeşitli etkinlik ve programlar ile aile okuryazarlığı süreci uygulanabilir.

Aile okuryazarlığının temelini oluşturan kuramlar, Vygotsky’nin (1997) Sosyokültürel Öğrenme Teorisi; Brofenbrenner’in (1977) Ekolojik Sistemler Teorisi; Epstein (2002)’in Aile Katılım Modeli’dir. Vygotsky’nin “*Sosyokültürel Öğrenme Teorisi*” insan gelişiminin temelinde kişiler arası etkileşimin, kültürel ve kişisel faktörlerin olduğunu varsaymaktadır. Çevredeki kişilerle gerçekleşen etkileşim, çocuğun gelişim sürecini harekete geçirmekte ve çocuğun bilişsel olarak büyümesini hızlandırmaktadır. Bu teoriye göre öğrencilerin yaşamlarındaki kişiler, nesnelere, kurumlarla olan etkileşimleri, onların düşüncelerini değiştirir (Schunk, 2011, s.243). Çocukların yetişkinlerle yaşadıkları etkileşimler, onların öğrenmelerine yardımcı olur. Brofenbrenner’in “*Ekolojik Sistemler Teorisi*”ne göre, birey yaşadığı çevreden hem etkilenir hem de yaşadığı çevreyi etkiler. Çocuğun gelişimi, aile içi süreçlerin yanında aynı zamanda ailenin dışında gerçekleşen çevre ve sistemlere de bağlıdır (1986). Epstein’in (2002) Aile Katılım Modeli’ne göre, çocuğun yetiştirilmesi ve geliştirilmesi sadece okulun değil aynı zamanda ailenin de görevidir. Epstein, aile katılımına ilişkin altı farklı katılım türü tanımlar: 1) Anne-Babalık, 2) İletişim, 3) Gönüllülük, 4) Evde Öğrenme, 5) Karar Verme, 6) Toplumla İş birliği Yapma. Bu altı tür ele alındığında eğitimde aile katılımı sadece sınıfta değil, sınıf dışı yaşantıları da ele alır. Bu noktada aile okuryazarlığı kavramı yukarıdaki kuramsal temellere dayanmaktadır.

Aile okuryazarlığı, aile üyelerinin eğitim olanaklarını ve yeteneklerini geliştirmeye odaklanır. Çocukların okuryazarlık gelişimlerini destekleyecek, ebeveyn-çocuk etkileşimlerinin kalitesini artıracak aile ortamlarını oluşturur (Saracho, 2002). Aile okuryazarlığı, ebeveyn ve çocukların

okuryazarlık faaliyetlerine odaklanarak ev ve okulun birleştirilmesi olarak düşünülebilir. Aile okuryazarlığı, ortak okuryazarlık etkinlikleri ile farklı aile üyelerini bir araya getiren öğrenme odaklı etkinliklerdir (Pahl ve Kelly, 2005). Çocukların okulda ve evde geçirdikleri zamanlar düşünüldüğünde, iki alanda da zamanlarını farklı değerlendirmektedirler. Okul, eğitim-öğretim ortamı olarak görülürken ev çocuğun fiziksel ve duygusal ihtiyaçlarının karşılandığı alan olarak görülmektedir. Okuryazarlık becerilerinin geliştirilmesi açısından bakıldığında aile okuryazarlığı hem okul hem ev çocuk için birçok fırsat sunabilir.

Aile, çocuğun okuryazarlık becerileri gelişimine yön vermektedir. Fakat her aile, çocuğa okuryazarlıkla ilgili aynı düzeyde destek ve aynı çeşitlilikte kaynak sunamayabilir. Bazı çocuklar evde, okuryazarlıkla ilgili materyallerle daha iç içedir, aileleriyle kütüphaneye gitme, kitapçıya gitme gibi etkinlikleri daha sık yapar, aile üyelerini okuyup yazarken onları gözlemler. Bazı çocuklar ise bu etkinliklerden yoksundur (Neuman, Copple ve Bredekamp, 2000). Aile okuryazarlığı, bu fırsatları çocuğa sunmak için doğal, kendiliğinden veya planlı olarak oluşturulan, aile ve çocuğu birlikte ele alıp gelişimlerini destekleyen bir dizi etkinlikten oluşur.

Yapılan bu çalışma ile aile okuryazarlığı kavramının içeriğine uygun bir ölçme aracı geliştirmek amaçlanmıştır. Alan yazında aile okuryazarlığı ölçekleri mevcuttur. Yapılan çalışmalar ve geliştirilen ölçeklerden bazıları şu şekildedir: Kılıç, Doğan ve Özden'in (2017), "Aile Okuryazarlığı Ölçeği", ebeveynlerin okuryazarlık durumunu belirlemeye yönelik geliştirilmiştir. Ölçek 3 faktörden oluşmaktadır. Bunlar: Anne-baba okuryazarlığı, çocuk okuryazarlığı ve erken okuryazarlık. Geliştirilen ölçekle, okul öncesi ve birinci sınıf öğrencilerinin okuryazarlık becerilerinin aile bağlamında incelenmesi amaçlanmıştır. Saracho (2000) tarafından geliştirilen ve Güleç (2010) tarafından Türkçeye uyarlanan "Aile Okuryazarlığı Ölçeği" okul öncesi döneme devam eden öğrencilerin ebeveynlerine yönelik geliştirilmiştir. Niklas ve Schneider'in (2013), ev okuryazarlık ortamı ile okuma ve hecelemeye başlama arasındaki ilişkiyi inceledikleri çalışmalarında "Ev Okuryazarlık Ortamı Ölçeği" geliştirmiştir. Bu ölçeği anaokulundan birinci sınıfa kadar olan dönemi kapsayan çocukların ebeveynleri için kullanmışlardır. Kim ve Byington (2016), toplum temelli aile okuryazarlığı programının, ebeveyn ve çocukların okuma etkinliklerine ve evdeki dil/okuryazarlık etkinliklerine katılım üzerine etkisini araştırmışlardır. Bu araştırmada daha önce geliştirilmiş bir anketi uyarlayıp 17 maddelik "Aile Okuma Anketi" oluşturmuşlardır. Uçuş (2016), dezavantajlı çocukların velilerine yönelik hazırladığı aile katılım etkinliklerinin değerlendirilmesi üzerine hazırlamış olduğu çalışmada, Oğuz'un (2012), Sheldon ve Epstein'den (2007) Türkçe'ye uyarlamış olduğu "İlköğretimde Okul ve Aile Katılımı Ölçeği"ni kullanmıştır. Swain, Cara, Vorhaus ve Litster (2015), "Aile Okuryazarlığı Programlarının Çocukların Okuryazarlık Becerilerine ve Ev Okuryazarlık Ortamına Etkisi" isimli geniş çaplı bir araştırmada bu konuyla ilgili bir anket geliştirmişlerdir.

Yukarıda belirtilen çalışmalar ve bu çalışmalarda geliştirilen ölçekler incelendiğinde ilkokulun her seviyesine devam eden çocukları ve ebeveynlerini kapsayan bir araca ihtiyaç olduğu görülmektedir. Araştırmada geliştirilen Aile Okuryazarlığı Değerlendirme Aracı (AODA) ile literatürde yer alan bu eksikliği gidermek amaçlanmıştır. İşlevsel bir aile okuryazarlığından bahsedebilmek için ailenin hem kendisini geliştirmesi hem de çocuğun okuryazarlık becerilerini kazanmasına destek sağlaması önemlidir. Ayrıca ebeveynin okuryazarlıkla ilgili olumlu tutum geliştirmesi ve çocuğa örnek olması açısından gereklidir. Bunlara ek olarak ebeveynin ve çocuğun birlikte yaptıkları okuryazarlık etkinlikleri ve etkinlik süreleri göz önünde bulundurulduğunda her iki grup için de birçok anlamda olumlu etkileri vardır. Bu bakımdan araştırma kapsamında geliştirilen araç, ebeveynlerin okuryazarlık tutumlarını belirlemeye, ebeveynlerin çocukların okuryazarlık tutumlarına ilişkin görüşlerini incelemeye ve ailenin çocuğuyla birlikte yaptığı okuryazarlık etkinliklerini ele almaya yönelik hazırlanmıştır.

Yöntem

Bu çalışma, AODA'nın yapı geçerliliğini ve iç tutarlılık güvenilirlik katsayısını belirlemeye yönelik olarak hazırlanan ölçme aracı geliştirme çalışmasıdır.

Araştırma Modeli

Araştırmanın modeli, betimsel tarama modelindedir. Var olan bir durum hakkında veri toplayıp analiz işlemi yapılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2021-2022 eğitim-öğretim yılının güz yarıyılında Hatay ili Antakya ve Yayladağı ilçelerinde, çocuğu ilkokula devam eden 678 ebeveyn oluşturmaktadır.

Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi

Araştırma kapsamında hazırlanan AODA için öncelikle kuramsal çerçeve oluşturulmuştur. Ölçek geliştirme süreci, birçok basamağı uygulamayı gerektirmektedir. Konu ile ilgili, pek çok araştırmacı ölçek geliştirme basamaklarını sıralamıştır. Bu araştırmacıardan DeVellis (2017), ölçek geliştirme sürecindeki ilkeleri şu şekilde sıralamıştır: 1. Ölçmek istenilen yapının açık şekilde belirlenmesi, 2. Madde havuzunun oluşturulması, 3. Ölçme biçiminin belirlenmesi, 4. Başlangıçtaki madde havuzunun uzman görüşüne sunulması, 5. Geçerlik maddelerinin dâhil edilmesi, 6. Maddelerin ölçek geliştirme örneğine uygulanması, 7. Maddeleri değerlendirme, 8. Ölçek uzunluğunu en uygun şekilde getirme. Ölçek geliştirme sürecini farklı uzmanlar farklı basamaklarla ifade etmiş olsalar da genel olarak süreç, benzer ortak basamaklarla yürütülmüştür. AODA çalışmasına ilişkin basamaklar ve bu basamaklarda yapılan uygulamalarla ilgili bilgiler aşağıda sıralanmıştır.

Ölçmek İstenilen Yapının Açık Şekilde Belirlenmesi

Ölçülmek istenen kavram aile okuryazarlığı kavramıdır. Bu kavram Vygotsky'nin Sosyokültürel Öğrenme Teorisi (1997), Brofenbrenner'in Ekolojik Sistemler Teorisi (1977) ve Epstein'in Aile Katılımı Modeli'ne (2002) dayanmaktadır. Ölçeğin kapsamının, istenmeyen boyutlara gitmemesi için olgunun sınırları iyi bir şekilde belirlenmelidir (DeVellis, 2017, s.73). Ölçülmesi gereken özellikleri içine alan aile okuryazarlığı değerlendirme aracının kapsamı; aile okuryazarlık bilgi ve uygulama durumları, ebeveynlerin okuryazarlık tutumları, ebeveynlerin çocuklarının okuryazarlık tutumları hakkında görüşleri, ailenin çocukları ile yaptığı okuryazarlık etkinlikleri şeklinde belirlenmiştir.

Ölçme Aracının Amaçlarının Belirlenmesi

Ölçek geliştirme sürecinde ilk olarak geliştirilecek ölçeğin hangi amaca hizmet edeceği belirlenmelidir. Ölçek geliştirme basamaklarından, ihtiyaçların belirlendiği bu aşamada Cohen ve Swerdlik (2002), yeni bir ölçme aracına ihtiyacın olup olmadığının, ölçeğin neyi ölçeceğinin, ölçeğin hedef grubunun kim olduğunun ve kim için kullanılacağına, uygulama koşullarının neler olduğunun, uygulama ve tamamlama süresinin olup olmadığının belirtilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir (Akt. Seçer, 2015, s. 48).

Alan yazında ebeveynlerin ve çocukların okuryazarlık tutumlarını içeren, ailenin çocukla birlikte yaptığı okuryazarlık etkinliklerini, bu etkinliklerin süresini kapsayan, çocuğu ilkokula giden ebeveynleri kapsayan bir ölçeğe rastlanmamıştır. Bu sebeple bu ölçek geliştirilmiştir. Bu ölçekle ölçülmek istenen, çocuğu ilkokula giden ebeveynlerin, aile okuryazarlığı bilgi ve uygulamalarını, ebeveyn ve çocuğun okuryazarlık tutumlarını, ailenin çocukla birlikte yaptığı okuryazarlık etkinlikleri sürelerini belirlemektir. Bu kapsamda hedef kitle, çocuğu ilkokula giden ebeveynlerdir. Uygulama araştırmacılar tarafından gerçekleştirilmiştir.

Madde Havuzunun Oluşturulması

Ölçme aracının maddeleri hazırlanmadan önce aile okuryazarlığı ile ilgili yurt içinde ve yurt dışında yapılan çalışmalar, kaynak kitaplar ve internet siteleri incelenmiştir. Alan yazın incelemesinden sonra aile okuryazarlığı kavramının içeriğine yönelik bilgiler belirlenmiştir. Ebeveynin okuryazarlık tutumları, ebeveynin çocuğunun okuryazarlık tutumuna ilişkin ne gibi görüşlerinin olabileceği, ailenin çocukla birlikte yaptıkları/yapabilecekleri etkinliklerle ilgili maddeler yazılmıştır. Madde havuzu oluşturulurken güvenilirliği artırmak amaçlı ters maddeler de eklenmiştir. İlk haliyle ölçme aracı, 5 bölüm, 163 maddeden oluşmuştur. Bunun yanı sıra ölçme aracında 6 bağımsız soru bulunmaktadır. Ebeveynlerin televizyona, telefona, okumaya ve yazmaya günlük ne kadar süre ayırdıklarını; kitap, gazete/dergi, dijital metinleri ne sıklıkla okuduklarını belirlemeye yönelik 2 soru; çocuğa okuma-yazma konusunda kimin/kimlerin örnek olduğu, çocuğun televizyona, telefon/tablete, okumaya ve yazmaya günlük ne kadar süre ayırdığını belirlemeye yönelik 2 soru; ebeveynin çocukla birlikte kitap okuyup okumadığını, okuyorsa süresini belirlemeye yönelik 2 soru bulunmaktadır.

Uzman Görüşünün Alınması (Kapsam Geçerliliği) ve Teste İlk Şeklinin Verilmesi

AODA, kapsam geçerliliğinin belirlenmesi ve uygun olmayan maddelerin tespit edilip ölçekten çıkarılması amacıyla uzman görüşüne sunulmuştur. Uzman görüşü almak için dört alan uzmanı ve iki sınıf öğretmeninin görüşüne başvurulmuştur. Uzman görüşleri alındıktan sonra ölçme aracından 2 bölüm çıkarılmıştır. Bunun yanı sıra diğer 3 bölümden de uygun olmayan maddeler çıkarıldıktan sonra 3 bölüm 45 maddeden ve 6 bağımsız sorudan oluşan ölçme aracına 10 maddelik kişisel bilgi formu eklenip ilk şekli verilmiştir.

Örnekleme Grubunun Belirlenmesi

Ölçme aracının geçerlik ve güvenilirlik analizleri için örneklem belirlenmiştir. Bu kapsamda ön uygulamada çocuğu ilkokula giden 67 ebeveyn (aile üyesi); asıl uygulamada çocuğu ilkokula giden 678 ebeveyn (aile üyesi) örneklem olarak belirlenmiştir. Genel kural olarak örneklem büyüklüğünün gözlenen değişken sayısının en az beş katı olması gerektiği ifade edilmektedir (Büyüköztürk, 2002). Bu durumda AODA'nın uygulama yapılabilmesi için gereken örneklem büyüklüğünün oldukça iyi olduğu söylenebilir.

Madde Seçimi İçin Ön Uygulama Yapılması ve Uzman Görüşünün Alınması

Taslak ölçme aracında, *Ebeveyn Okuryazarlık Tutum Ölçeği*, 16 maddeden; *Ebeveynin Çocuğun Okuryazarlık Tutumuna İlişkin Görüşleri Ölçeği*, 16 maddeden; *Ailenin Çocukla Birlikte Yaptığı Okuryazarlık Etkinlikleri Ölçeği*, 13 maddeden oluşmaktadır. Bunların yanı sıra aile okuryazarlığı durumlarını belirlemeye yönelik ebeveyn ve çocukla ilgili 6 bağımsız soru bulunmaktadır. Taslak ölçme aracı toplamda 10 maddelik kişisel bilgi formu, 45 ölçek maddesi ve 6 bağımsız sorudan oluşmaktadır. Ön uygulamada çocuğu ilkokula giden 67 ebeveyne (aile üyesi) ulaşılmıştır.

Kapsam geçerliğinde, her bir maddenin ölçülmek istenen davranışı yeterince yansıtmayı yansıtmadığı belirlenir (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2013, s.117). Uzman görüşleri sonrasında *Ebeveyn Okuryazarlık Tutum Ölçeği*'nden 1 madde, *Ebeveynin Çocuğun Okuryazarlık Tutumuna İlişkin Görüşleri Ölçeği*'nden 2 madde, *Ailenin Çocukla Birlikte Yaptığı Okuryazarlık Etkinlikleri Ölçeği*'nden 1 madde atılmıştır. Maddeler 5'li likert tipi şeklinde yapılandırılmıştır. *Ebeveyn Okuryazarlık Tutum Ölçeği* ve *Ebeveynin Çocuğun Okuryazarlık Tutumuna İlişkin Görüşleri Ölçeği* maddeleri için "hiç katılmıyorum" (1), "katılmıyorum" (2), "kararsızım" (3), "katılıyorum" (4), "tamamen katılıyorum" (5) ifadeleri; *Ailenin Çocukla Birlikte Yaptığı Okuryazarlık Etkinlikleri Ölçeği* maddeleri için "hiçbir zaman" (1), "nadiren" (2), "ayda birkaç kez" (3), "haftada birkaç kez" (4), "her gün" (5) ifadeleri kullanılmıştır.

Asıl Uygulamanın Yapılması

Araştırma için örneklem seçiminde tabakalı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Tabakalı örnekleme, evrendeki alt grupların belirlenip bu alt grupların evren büyüklüğü içindeki oranlarıyla örnekleme temsil edilmelerini sağlamayı amaçlayan bir örnekleme yöntemidir. Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2013, s.86). Bu kapsamda örnekleme dâhil edilen okullar sosyoekonomik düzeyleri açısından alt, orta ve üst şeklinde sınıflandırılmıştır. Sınıflandırmada Hatay, Antakya İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ve Yayladağı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nden alınan bilgiler kullanılmıştır. Ön uygulama ve uzman görüşleri sonrası 3 ayrı ölçek (41 madde) ve 6 bağımsız soru, toplamda 47 maddeden oluşan ölçme aracının asıl uygulaması yapılmıştır. Ön ve asıl uygulama Hatay ili Antakya ve Yayladağı ilçelerinde farklı sosyoekonomik düzeydeki okullarda, çocuğu ilkökula giden ebeveynlere uygulanmıştır. Asıl uygulama için seçilen 6 ilkökulda, toplamda çocuğu ilkökula giden 678 ebeveyne ulaşılmıştır.

Yapı Geçerliliği

Açımlayıcı Faktör Analizi

Faktör analizi, birbiriyle ilişkili olan çok sayıdaki değişkeni bir araya getirerek az sayıda ve kavramsal olarak anlamlı yeni değişkenler, faktörler, boyutlar bulmayı amaçlayan çok değişkenli bir istatistik olarak tanımlanır (Büyüköztürk, 2002). Faktör analizinde dört temel aşama vardır. Bunlar (Kalaycı, 2014, s. 321):

- Veri setinin faktör analizi için uygun olup olmadığının değerlendirilmesi,
- Faktörlerin elde edilmesi,
- Faktörlerin rotasyonu
- Faktörlerin isimlendirilmesi

Açımlayıcı faktör analizine geçmeden önce örneklem büyüklüğünün yeterli olması ve veri setindeki uç değerlerin çıkarılması gerekmektedir. Veri seti üzerinde eksik veri, uç değer normallik analizleri yapılmıştır. Bu doğrultuda, veri setinde yer alan ve kabul edilebilir düzeyde olan boşluklar aritmetik ortalama ile doldurulmuştur. Ölçme aracındaki her bir ölçek için uç değerler ayrı ayrı hesaplanmıştır. Veri setinden, *Ebeveyn Okuryazarlık Tutum Ölçeği* 'nden 15 kişiye, *Ebeveynin Çocuğun Okuryazarlık Tutumuna İlişkin Görüşleri Ölçeği*'nden 11 kişiye, *Ailenin Çocukla Birlikte Yaptığı Okuryazarlık Etkinlikleri Ölçeği* 'nden 11 kişiye ait veriler, veri setinin normalliğini etkileyecek düzeyde uç değere sahip olmalarından dolayı çıkarılmıştır.

Veri setinin açımlayıcı faktör analizi için uygun olup olmadığını belirlemek amacıyla Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) testi ve Bartlett testi ölçme aracında bulunan her ölçek için ayrı ayrı yapılmıştır. Ölçeğin yapı geçerliliğini incelemek amacıyla temel bileşenler analizi yöntemine dayanan açımlayıcı faktör analizi uygulanmıştır. Likert tipi tutum ölçeklerinde, tutumların maddelere verilen derecelerin toplamı ile hesaplandığından olumsuz maddelerin puan dönüşümlerinde SPSS programının "recode" özelliği kullanılmıştır. Ölçek, SPSS paket programı kullanılarak analiz edilmiştir.

Güvenirlilik Analizi

Güvenirlilik, ölçme aracının kararlılık göstermesi, uygulamadan uygulamaya belirgin değişim göstermemesidir (Seçer, 2015, s. 21). Faktör analizinden sonra ölçeğin güvenirlilik hesaplaması için Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. Alfa (α) katsayısı $0.60 \leq \alpha < 0.80$ aralığında ise oldukça güvenilir, $0.80 \leq \alpha < 1.00$ ise ölçek yüksek derecede güvenilir ölçek olarak kabul edilmektedir (Kalaycı, 2014, s. 405). Genel olarak ölçme araçlarının ve ölçekte yer alan her bir boyutun $\alpha=0.70$ ve üzerinde bir iç tutarlılığa sahip olması gerekmektedir (Seçer, 2015, s. 106).

Araştırma Etiği

Bu araştırma Gazi Üniversitesi Etik Komisyonu'nun 03/08/2021 tarih ve 12 sayılı toplantısı kararı ile etik ilkelere uygun bulunmuştur. Bununla birlikte araştırma için verilerin toplanması, analizi ve yorumlanması sürecinde etik ilkelere uyulmuştur.

Bulgular

Yapı Geçerliliği ile İlgili Bulgular

Ölçekler için ayrı ayrı açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır. Her bir ölçek için veri seti 641 kişiden oluşmaktadır.

Ebeveyn Okuryazarlık Tutum Ölçeği Açımlayıcı Faktör Analizi

Ebeveyn Okuryazarlık Tutum Ölçeği, 15 maddeden oluşmaktadır. Bryman ve Cramer (2001), örneklem büyüklüğünün madde sayısının en az beş katı olması gerektiğini, eğer imkân varsa on katı civarı olması gerektiğini belirtmiştir (Tavşancıl, 2002). Bu kapsamda örneklem büyüklüğünün faktör analizi için uygun olduğu görülmektedir. *Ebeveyn Okuryazarlık Tutum Ölçeği* için KMO ve Bartlett testine ilişkin veriler Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1

Ebeveyn Okuryazarlık Tutum Ölçeği KMO ve Bartlett Testine İlişkin Veriler

Kaiser-Meyer-Olkin Örneklem Yeterliliği	0.83
Bartlett Küresellik Testi Approx. Chi-Square	3110.57
df	105
Sig.	0.00

Tablo 1'de ölçeğin KMO değerinin %83 olduğu görülmektedir. Açımlayıcı faktör analizinde örneklem büyüklüğünün yeterliliğine ilişkin, KMO örneklem yeterliliği kullanılmaktadır. KMO değeri 0 ile 1 arasında bir değer almaktadır. Elde edilen verilerin 1'e yaklaşması, örneklem büyüklüğünün yeterliliği anlamına gelmektedir. Örneklem büyüklüğünün yeterliliğine ilişkin bir kanıya varmak için KMO değerinin en az 0.70 olması gerekmektedir (Seçer, 2015, s.79). Yukarıdaki tabloda verilen değerler incelendiğinde KMO değerinin 0.83 olduğu ve örneklem büyüklüğünün faktör analizi için yeterli olduğu söylenebilir. Tablo 1'deki Bartlett testi sonuçlarına bakıldığında elde edilen ki-kare değerinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmektedir. Bu durumda verilerin çok değişkenli normal dağılımdan geldiğini, dolayısıyla da faktör analizinin bir diğer sayılıtısının karşılandığı anlamına gelmektedir. Bu iki sayılıt karşılandığı için açımlayıcı faktör analizi sonuçlarının değerlendirilmesine devam edilmiştir.

KMO değerlerine bakıldıktan sonra her bir maddenin ortak faktördeki varyansları açıklama oranlarına ilişkin bilgi veren *Ebeveyn Okuryazarlık Tutum Ölçeği* ile ilgili "communalities" tablosu oluşturulmuştur. Maddelerin her birinin, ortak varyansı açıklama değerinin 0.10'dan büyük olması gerekmektedir (Seçer, 2015, s. 85). *Ebeveyn Okuryazarlık Tutum Ölçeği* madde ortak faktör varyanslarına ilişkin veriler Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2

Ebeveyn Okuryazarlık Tutum Ölçeği Madde Ortak Varyanslarına İlişkin Veriler

Maddeler	Toplam	Ortak Varyans
M1	1.00	0.57
M2	1.00	0.48
M3	1.00	0.44
M4	1.00	0.55
M5	1.00	0.61
M6	1.00	0.49
M7	1.00	0.55
M8	1.00	0.54
M9	1.00	0.79

M10	1.00	0.73
M11	1.00	0.68
M12	1.00	0.68
M13	1.00	0.72
M14	1.00	0.59
M15	1.00	0.64

Tablo 2 incelendiğinde maddelerin tamamının, ortak varyansı açıklama değerinin 0.10'dan büyük olduğu, dolayısıyla ortak varyans açıklama oranlarının faktör analizi için uygun olduğu söylenebilir.

Ardından madde faktör yük değerlerine bakılmış ve yük değerlerinin 0.30'dan büyük olduğu görülmüştür. Eğer bir madde birden fazla boyutta 0.32 ve üzerinde bir yük değeri almışsa bu durumda o iki boyutta sahip olduğu faktör yük değerleri arasında en az 0.10 veya ideal olarak 0.20 düzeyinde bir fark olması gerekmektedir. Eğer bu kriter sağlanıyorsa maddeler binişik madde değildir (Seçer, 2015, s. 87). Bu durumda bu koşulu sağlamayan, yani binişik madde olan 10. ve 3. maddeler ölçekten sırayla çıkarılmış, ardından 6. ve 7. maddeler binişik madde olduğundan sırayla çıkarılmıştır.

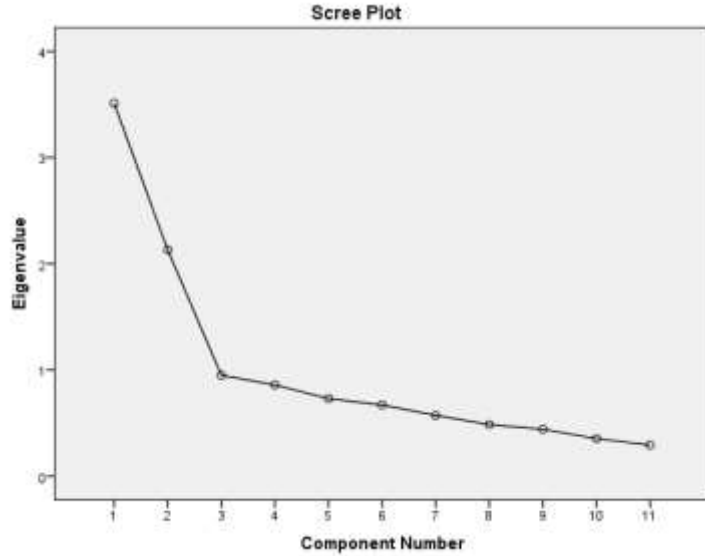
Ölçeklerin rotasyon işleminde, doğrusal rotasyon yönteminde kullanılan tekniklerden varimax tekniği kullanılmıştır.

Tablo 3

Ebeveyn Okuryazarlık Tutum Ölçeği Döndürme Sonrası Madde Faktör Yük Değerleri

			Döndürülmüş Bileşen Matrisi	
			Bileşenler	
			1	2
Soru 1	M12		.78	
Soru 2	M9		.77	
Soru 3	M11		.74	
Soru 4	M14		.74	
Soru 5	M13		.68	
Soru 6	M15		.49	
Soru 7	M1			.76
Soru 8	M4			.73
Soru 9	M5			.71
Soru 10	M2			.67
Soru 11	M8		.34	.55

Tablo 3'e bakıldığında *Ebeveyn Okuryazarlık Tutum Ölçeği*, 11 soru ve 2 faktörden oluşmaktadır. 9, 11, 12, 13, 14 ve 15. maddeler birinci alt faktörde; 1, 2, 4, 5 ve 8. maddeler ikinci alt faktörde yer almaktadır. Bir değişken, birden çok bileşende yük aldığı, bu değişken, hangi bileşende daha fazla yük aldıysa, o bileşene aittir. Aynı zamanda iki bileşene ait yükler arasında en az 0.10 fark olması gerekmektedir (Tekin, 2014, s.251). Madde 8 incelendiğinde, bu maddenin iki bileşene ait yük aldığı, fakat 2. bileşendeki yük miktarının daha fazla olduğu görülmektedir. Bu sebeple madde 8, 2. bileşene ait kabul edilmiştir. Birinci alt faktörde yer alan maddelerin madde yük değerleri 0.49 – 0.78; ikinci alt faktörde yer alan maddelerin yük değerleri 0.55-0.76 arasında değişmektedir.

Şekil 1. Ebeveyn Okuryazarlık Tutum Ölçeği Faktör Analizine İlişkin Eğim Testi Grafiği

Ölçek maddelerinin kaç faktör altında birleştiğinin görülmesini sağlayan diğer bir yöntem scree plot grafiğidir. Scree plot grafiği ile ölçeğin faktör yapısı hakkında fikir sahibi olunabilir. Şekil 1'e göre 1 ve 2. faktörden sonra belli bir düşme olduğu görülmekte, 3. ve diğer faktörlerden sonra önemli bir düşüş eğilimi görülmemektedir. Dolayısıyla ölçeğin faktör sayısı 2 olarak tespit edilmiştir.

Ölçekte yer alan faktörler, alt faktörlerin açıklanma oranlarına ilişkin veriler ve toplam açıklanan varyanslara ilişkin bilgiler Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4

Ebeveyn Okuryazarlık Tutum Ölçeği Faktörlerine İlişkin Açıklanan Varyans Oranları

Toplam Açıklanan Varyans						Döndürme Sonrası Kareler Toplamı		
Başlangıç özdeğeri		Çıkan Kareler Toplamı						
Toplam	Vary.	Birikimli Varyanslar	Toplam	Vary.	Birikimli Varyanslar	Toplam	Vary.	Birikimli Varyanslar
3.51	31.92	31.92	3.51	31.92	31.92	3.19	29.01	29.01
2.13	19.36	51.29	2.13	19.36	51.29	2.45	22.27	51.29

Extraction Method: Principal Component Analysis

Tablo 4'e göre ölçekteki birinci faktör toplam varyansın %29.01'ini, ikinci faktör %22.2'sini açıklamaktadır. İki faktörün toplam açıkladıkları varyans %51.29'dur.

Güvenirlğe İlişkin Analizler

Ebeveyn Okuryazarlık Tutum Ölçeği'nin güvenirlğini belirlemek için yapılan iç tutarlılık çalışmasında ölçeğin Cronbach Alfa İç Tutarlılık Katsayısı 0.77 bulunmuştur. Ölçeğin faktörlerine göre güvenirlği Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5

Ebeveyn Okuryazarlık Tutum Ölçeği Faktörlerinin Güvenirlilik Katsayıları

Ebeveyn Okuryazarlık Tutum Ölçeği	Madde Sayısı	Cronbach Alfa İç Tutarlık Katsayısı
Faktör 1: Ebeveyn Yazma Tutumu	6	0.80
Faktör 2: Ebeveyn Okuma Tutumu	5	0.72

Ebeveyn Okuryazarlık Tutum Ölçeği incelendiğinde ölçeğin iç tutarlık katsayıları; birinci boyut olan "*Ebeveyn Yazma Tutumu*" boyutu için 0.80, ikinci boyut olan "*Ebeveyn Okuma Tutumu*"

boyutu için 0.72'dir. Bu durumda ölçeği oluşturan maddelerin birbiriyle tutarlı olduğu ve ölçmek istediği tutumu yansıttığı söylenebilir.

Ebeveynin Çocuğun Okuryazarlık Tutumuna İlişkin Görüşleri Ölçeği Açımlayıcı Faktör Analizi

Ebeveynin Çocuğun Okuryazarlık Tutumuna İlişkin Görüşleri Ölçeği, 14 maddeden oluşmaktadır. Faktör analizinin daha doğru sonuç vermesi için örneklem büyüklüğünün uygun olduğu görülmektedir. *Ebeveynin Çocuğun Okuryazarlık Tutumuna İlişkin Görüşleri Ölçeği* için KMO ve Bartlett testine ilişkin veriler Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6

Ebeveynin Çocuğun Okuryazarlık Tutumuna İlişkin Görüşleri Ölçeği KMO ve Bartlett Testine İlişkin Veriler

Kaiser-Meyer-Olkin Örneklem Yeterliliği	0.88
Bartlett Küresellik Testi Approx. Chi-Square	3935.75
df	91
Sig.	0.000

Tablo 6'da ölçeğin KMO değerinin % 88 olduğu görülmektedir. Yukarıdaki tabloda verilen değerler incelendiğinde KMO değerinin 0.70'ten büyük olduğu görülmektedir. Bu durumda örneklem büyüklüğünün yeterli olduğu söylenebilir. Bartlett testinde p anlamlılık değerinin 0.05'ten küçük olması, testin anlamlı olduğunu, değişkenler arasında yüksek korelasyonun bulunduğunu ve veri setinin faktör analizine uygun olduğunu göstermektedir.

KMO değerine bakılmasının ardından her bir maddenin ortak faktördeki varyansları açıklama oranlarına ilişkin bilgi veren "communalities" tablosu oluşturulmuştur. *Ebeveynin Çocuğun Okuryazarlık Tutumuna İlişkin Görüşleri Ölçeği* madde ortak faktör varyanslarına ilişkin veriler Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7

Ebeveynin Çocuğun Okuryazarlık Tutumuna İlişkin Görüşleri Ölçeği Madde Ortak Varyanslarına İlişkin Veriler

Maddeler	Toplam	Ortak Varyans
M1	1.00	0.70
M2	1.00	0.57
M3	1.00	0.69
M4	1.00	0.59
M5	1.00	0.47
M6	1.00	0.55
M7	1.00	0.59
M8	1.00	0.61
M9	1.00	0.61
M10	1.00	0.73
M11	1.00	0.67
M12	1.00	0.64
M13	1.00	0.65
M14	1.00	0.56

Tablo 7 incelendiğinde maddelerin tamamının, ortak varyansı açıklama değerinin 0.10'dan büyük olduğu, dolayısıyla ortak varyans açıklama oranlarının faktör analizi için uygun olduğu söylenebilir.

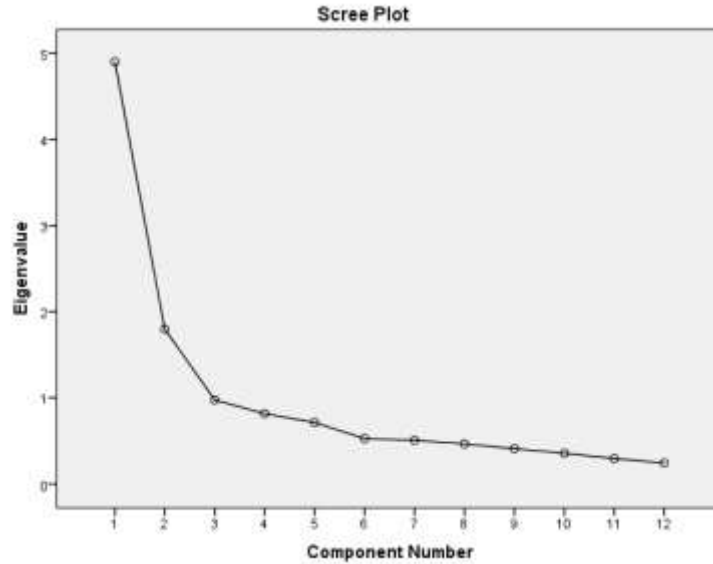
Madde faktör yük değerleri de incelenmiş ve yük değerlerinin 0.30'dan büyük olduğu görülmüştür. Binişik madde olan 13 ve 14. maddeler ölçekten sırayla çıkarılmış ve her bir çıkarmada analiz tekrar yapılmıştır.

Tablo 8

Ebeveynin Çocuğun Okuryazarlık Tutumuna İlişkin Görüşleri Ölçeği Döndürme Sonrası Madde Faktör Yük Değerleri

		Döndürülmüş Bileşen Matrisi	
		Bileşenler	
		1	2
Soru 1	M1	0.82	
Soru 2	M3	0.81	
Soru 3	M9	0.75	
Soru 4	M2	0.73	
Soru 5	M4	0.70	
Soru 6	M8	0.65	
Soru 7	M6	0.65	
Soru 8	M7	0.57	
Soru 9	M5	0.52	
Soru 10	M10		0.87
Soru 11	M12		0.83
Soru 12	M11		0.78

Tablo 8'e bakıldığında *Ebeveynin Çocuğun Okuryazarlık Tutumuna İlişkin Görüşleri Ölçeği*, 12 soru ve 2 faktörden oluşmaktadır. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, ve 9. maddeler birinci alt faktörde; 10, 11 ve 12. maddeler ikinci alt faktörde yer almaktadır. Birinci alt faktörde yer alan maddelerin madde yük değerleri 0.52 – 0.82; ikinci alt faktörde yer alan maddelerin yük değerleri 0.78 – 0.87 arasında değişmektedir.

Şekil 2. Ebeveynin Çocuğun Okuryazarlık Tutumuna İlişkin Görüşleri Ölçeği Faktör Analizine İlişkin Eğim Testi Grafiği

Şekil 2'ye göre 1 ve 2. faktörden sonra belli bir düşme olduğu görülmekte, 3. ve diğer faktörlerden sonra önemli bir düşüş eğilimi görülmemektedir. Dolayısıyla faktör sayısı 2 olarak tespit edilmiştir.

Ölçekte yer alan faktörler, her bir alt faktörün açıklanma oranlarına ilişkin veriler ve toplam açıklanan varyanslara ilişkin bilgiler Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9

Ebeveynin Çocuğun Okuryazarlık Tutumuna İlişkin Görüşleri Ölçeği Faktörlerine İlişkin Açıklanan Varyans Oranları

Toplam Açıklanan Varyans						Döndürme sonrası kareler toplamı		
Başlangıç özdeğeri			Çıkan kareler toplamı					
Toplam	Vary.	Birikimli Varyanslar	Toplam	Vary.	Birikimli Varyanslar	Toplam	Vary.	Birikimli Varyanslar
4.90	40.84	40.84	4.90	40.84	40.84	4.45	37.16	37.16
1.79	14.96	55.81	1.79	14.96	55.81	2.23	18.64	55.81

Extraction Method: Principal Component Analysis

Tablo 9 incelendiğinde birinci faktörün, ölçeğe ilişkin toplam varyansın %37.16’sını, ikinci faktör %18.64’ünü açıkladığı anlaşılmaktadır. İki faktörün toplam açıkladıkları varyans ise %55.81’dir.

Güvenirliliğe İlişkin Analizler

Ebeveynin Çocuğun Okuryazarlık Tutumuna İlişkin Görüşleri Ölçeğinin güvenirliğini belirlemek için yapılan iç tutarlılık çalışmasında ölçeğin Cronbach Alfa İç Tutarlılık Katsayısı 0.85 bulunmuştur. Ölçeğin faktörlerine göre güvenirliği ise Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10

Ebeveynin Çocuğun Okuryazarlık Tutumuna İlişkin Görüşleri Ölçeği Faktörlerinin Güvenirlik Katsayıları

Ebeveynin Çocuğun Okuryazarlık Tutumuna İlişkin Görüşleri Ölçeği	Madde Sayısı	Cronbach Alfa İç Tutarlık Katsayısı
Faktör 1: Çocuk Okuma Tutumu	9	0.87
Faktör 2: Çocuk Yazma Tutumu	3	0.79

Ebeveynin Çocuğun Okuryazarlık Tutumuna İlişkin Görüşleri Ölçeği incelendiğinde ölçeğin iç tutarlık katsayıları; birinci boyut olan “Çocuk Okuma Tutumu” boyutu için 0.87, ikinci boyut olan “Çocuk Yazma Tutumu” boyutu için 0.79’dur. Bu durumda ölçeği oluşturan maddelerin birbiriyle tutarlı olduğu ve ölçmek istediği tutumu yansıttığı söylenebilir.

Ailenin Çocukla Birlikte Yaptığı Okuryazarlık Etkinlikleri Ölçeği Açımlayıcı Faktör Analizi

Ailenin Çocukla Birlikte Yaptığı Okuryazarlık Etkinlikleri Ölçeği, 12 maddeden oluşmaktadır. Faktör analizinin daha doğru sonuç vermesi örneklem büyüklüğünün uygun olduğu görülmektedir. KMO ve Bartlett testine ilişkin veriler Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11

Ailenin Çocukla Birlikte Yaptığı Okuryazarlık Etkinlikleri Ölçeği KMO ve Bartlett Testine İlişkin Veriler

Kaiser-Meyer-Olkin Örneklem Yeterliliği	0.83
Bartlett Küresellik Testi Approx. Chi-Square	1737.36
df	66
Sig.	0.000

Tablo 11’de ölçeğin KMO değerinin % 83 olduğu anlaşılmaktadır. Tablodaki değerler incelendiğinde KMO değerinin 0.70’ten büyük olduğu görülmektedir. Bu durumda örneklem

büyükliğünün yeterli olduğu belirtilebilir. Bartlett testinde $p < 0.05$ olması, testin istatistiksel olarak anlamlı olduğunu, değişkenler arasında yüksek korelasyonun bulunduğunu ve veri setinin faktör analizine uygun olduğunu göstermektedir.

KMO değerine bakılmasının ardından her bir maddenin ortak faktördeki varyansları açıklama oranlarına ilişkin bilgi veren “communalities” tablosu oluşturulmuştur. *Ailenin Çocukla Birlikte Yaptığı Okuryazarlık Etkinlikleri Ölçeği* madde ortak faktör varyanslarına ilişkin bilgiler Tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 12
Ailenin Çocukla Birlikte Yaptığı Okuryazarlık Etkinlikleri Ölçeği Madde Ortak Varyanslarına İlişkin Veriler

Maddeler	Toplam	Ortak Varyans
M1	1.00	0.35
M2	1.00	0.40
M3	1.00	0.59
M4	1.00	0.45
M5	1.00	0.36
M6	1.00	0.41
M7	1.00	0.37
M8	1.00	0.65
M9	1.00	0.56
M10	1.00	0.35
M11	1.00	0.39
M12	1.00	0.51

Ailenin Çocukla Birlikte Yaptığı Okuryazarlık Etkinlikleri Ölçeği ile ilgili “communalities” sonuçlarına bakıldığında maddelerin tamamının, ortak varyansı açıklama değerinin 0.10’dan büyük olduğu görülmektedir. Bu durumda ortak varyans açıklama oranları, faktör analizi için uygundur.

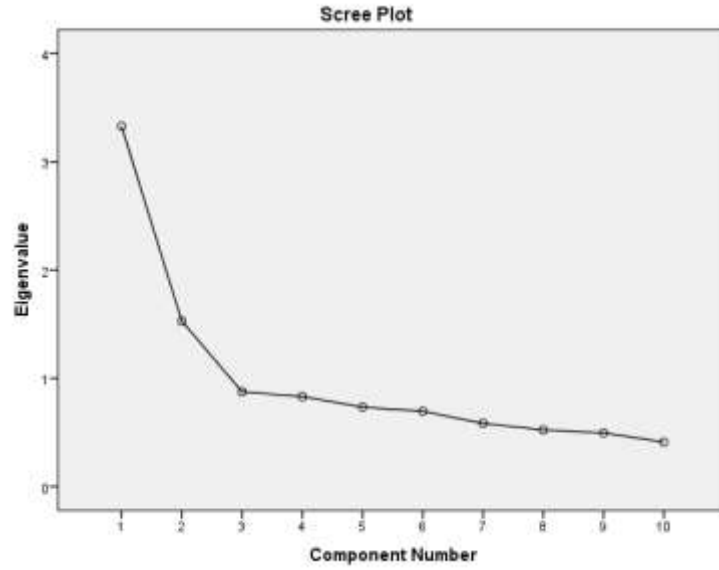
Madde faktör yük değerleri incelendiğinde yük değerlerinin 0.30’dan büyük olduğu anlaşılmıştır. Component Matrix tablosunda binişik madde olan 6. madde ölçekten çıkarılmış ve analiz tekrar yapılmıştır. Analiz sonucunda binişik madde olan 10. madde ölçeğe dahil edilmemiştir.

Tablo 13
Ailenin Çocukla Birlikte Yaptığı Okuryazarlık Etkinlikleri Ölçeği

Döndürülmüş Bileşen Matrisi		Bileşenler	
		1	2
Soru 1	M12	0.72	
Soru 2	M2	0.66	
Soru 3	M4	0.63	
Soru 4	M1	0.63	
Soru 5	M5	0.61	
Soru 6	M7	0.59	
Soru 7	M11	0.53	
Soru 8	M8		0.81
Soru 9	M3		0.77
Soru 10	M9		0.75

Tablo 13’e bakıldığında *Ailenin Çocukla Birlikte Yaptığı Okuryazarlık Etkinlikleri Ölçeği*, 10 soru ve 2 faktörden oluşmaktadır. 1, 2, 4, 5, 7, 11, ve 12. maddeler birinci alt faktörde; 3, 8 ve 9. maddeler ikinci alt faktörde yer almaktadır. Birinci alt faktörde yer alan maddelerin madde yük

değerleri 0.53 – 0.72; ikinci alt faktörde yer alan maddelerin yük değerleri 0.75–0.81 arasında değişmektedir.

Şekil 3. Ailenin Çocukla Birlikte Yaptığı Okuryazarlık Etkinlikleri Ölçeğinin Faktör Analizine İlişkin Eğim Testi Grafiği

Şekil 3'e göre 1 ve 2. faktörden sonra belli bir düşme olduğu görülmekte, 3. ve diğer faktörlerden sonra önemli bir düşüş eğilimi görülmemektedir. Dolayısıyla faktör sayısı 2 olarak tespit edilmiştir.

Ölçekte yer alan faktörler, alt faktörlerin açıklanma oranlarına ilişkin veriler ve toplam açıklanan varyanslara ilişkin bilgiler Tablo 14'te verilmiştir.

Tablo 14

Ailenin Çocukla Birlikte Yaptığı Okuryazarlık Etkinlikleri Ölçeği Faktörlerine İlişkin Açıklanan Varyans Oranları

Toplam Açıklanan Varyans								
Başlangıç özdeğeri			Çıkan kareler toplamı			Döndürme sonrası kareler toplamı		
Toplam	Vary.	Birikimli Varyanslar	Toplam	Vary.	Birikimli Varyanslar	Toplam	Vary.	Birikimli Varyanslar
13.32	33.28	33.28	3.32	33.28	33.28	2.84	28.40	28.40
21.52	15.28	48.57	1.52	14.96	48.57	2.01	20.17	48.57

Extraction Method: Principal Component Analysis

Tablo 14'e göre ölçekteki birinci faktör, toplam varyansın %28.40'ını, ikinci faktör % 20.17'sini açıklamaktadır. İki faktörün toplam açıkladıkları varyans %48.57'dir.

Güvenirliliğe İlişkin Analizler

Ailenin Çocukla Birlikte Yaptığı Okuryazarlık Etkinlikleri Ölçeği'nin güvenirliliğini belirlemek için yapılan iç tutarlılık çalışmasında ölçeğin Cronbach Alfa İç Tutarlılık Katsayısı 0.77 bulunmuştur. Ölçeğin faktörlerine göre güvenirliliği Tablo 15'te verilmiştir.

Tablo 15

Ailenin Çocukla Birlikte Yaptığı Okuryazarlık Etkinlikleri Ölçeği Faktörlerinin Güvenirlilik Katsayıları

Ailenin Çocukla Birlikte Yaptığı Okuryazarlık	Madde Sayısı	Cronbach Alfa İç Tutarlılık Katsayısı
---	--------------	---------------------------------------

Etkinlikleri Ölçeği		
Faktör 1: İş birliği	7	0.76
Faktör 2: Destek	3	0.70

Ailenin Çocukla Birlikte Yaptığı Okuryazarlık Etkinlikleri Ölçeği incelendiğinde ölçeğin iç tutarlık katsayıları; birinci boyut olan “İş birliği” boyutu için 0.76, ikinci boyut olan “Destek” boyutu için 0.70’dir. Bu durumda ölçeği oluşturan maddelerin birbiriyle tutarlı olduğunu ve ölçmek istediği davranışı yansıttığını söylemek mümkündür.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Aile okuryazarlığının, çocuğun okuryazarlık becerilerine, ailenin kendi okuma yazma süreçlerine olan katkıları yapılan çalışmalarla belirlenmiştir. Bu çalışmada çocuğu ilkökula devam eden ebeveynlerin, aile okuryazarlığı bilgi ve uygulamalarını belirlemek amacıyla ölçme aracı geliştirilmiştir. Ölçme aracı “Ebeveyn Okuryazarlık Tutum Ölçeği”, “Ebeveynin Çocuğun Okuryazarlık Tutumuna İlişkin Görüşleri Ölçeği” ve “Ailenin Çocukla Birlikte Yaptığı Okuryazarlık Etkinlikleri” ölçekleri ve bağımsız 6 sorudan oluşmuştur.

Geçerlik ve güvenilirlik analizleri sonucu *Ebeveyn Okuryazarlık Tutum Ölçeği*, 2 faktör 11 maddeden oluşmaktadır. İki faktörün toplam açıkladıkları varyans %51.29’dur. Maddelerin madde faktör yük değerleri 0.55 ile 0.78 arasında değişmektedir. Ölçekte yer alan 2., 5. ve 15. maddeler olumsuz, diğer maddeler olumludur. Alt faktörler isimlendirilirken her bir alt faktörde yer alan maddelerin içerikleri göz önünde bulundurulmuştur. Birinci alt faktörde yer alan maddeler ebeveynin yazma becerisine yönelik tutumu olduğundan “ebeveyn yazma tutumu”; ikinci alt faktörde yer alan maddeler ebeveynin okuma becerisine yönelik tutumu olduğundan “ebeveyn okuma tutumu” olarak adlandırılmıştır. Birinci alt faktörde yer alan maddelerin madde yük değerleri 0.78-0.49 arasında; ikinci alt faktörde yer alan maddelerin madde yük değerleri 0.76-0.55 arasında değişmektedir. Ölçekte 5’li skala kullanılmıştır. Ölçeğin Cronbach Alfa değeri 0.77 olarak bulunmuştur. Bu durumda ölçeğin güvenilir olduğu belirtilebilir. Ölçeğin son halinde yapılan analizler sonucu elde edilebilecek en düşük puan 11, en yüksek puan ise 55’tir. Yapılan geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarından sonra ölçeğin ebeveynlerin okuryazarlık tutumunu ölçebilecek özellikte olduğu ifade edilebilir.

Ebeveynin Çocuğun Okuryazarlık Tutumuna İlişkin Görüşleri Ölçeği geçerlik ve güvenilirlik analizleri sonucu, 2 faktör 12 maddeden oluşmaktadır. İki faktörün açıkladıkları toplam varyans % 55.81’dir. Maddelerin madde faktör yük değerleri 0.52 ile 0.87 arasında değişmektedir. Ölçekte bulunan 4., 6., 9. ve 11. maddeler olumsuz, diğer maddeler olumludur. Alt faktörler isimlendirilirken her bir alt faktörde yer alan maddelerin içerikleri göz önünde bulundurulmuştur. Birinci alt faktörde yer alan maddeler çocuğun okuma becerisine yönelik tutumu olduğundan “çocuk okuma tutumu”; ikinci alt faktörde yer alan maddeler çocuğun yazma becerisine yönelik tutumu olduğundan “çocuk yazma tutumu” olarak adlandırılmıştır. Birinci alt faktörde yer alan maddelerin madde yük değerleri 0.82-0.52 arasında; ikinci alt faktörde yer alan maddelerin madde yük değerleri 0.87-0.78 arasında değişmektedir. Ölçekte 5’li skala kullanılmıştır. Ölçeğin Cronbach Alfa değeri 0.85 olarak bulunmuştur, bu durumda ölçeğin oldukça güvenilir olduğu belirtilebilir. Ölçeğin son halinde yapılan analizler sonucu elde edilebilecek en düşük puan 12, en yüksek puan ise 60’tır. Yapılan geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarından sonra ölçeğin, ebeveynlerin çocuğun okuryazarlık tutumuna ilişkin görüşlerini ölçebilecek özellikte olduğu ifade edilebilir.

Ailenin Çocukla Birlikte Yaptığı Okuryazarlık Etkinlikleri Ölçeği geçerlik ve güvenilirlik analizleri sonucu, 2 faktör 10 maddeden oluşmaktadır. İki faktörün toplam açıkladıkları varyans % 48.57’dir. Maddelerin, madde faktör yük değerleri 0.53 ile 0.81 arasında değişmektedir. Ölçekte yer alan maddelerin tamamı olumlu ifadelerden oluşmaktadır. Alt faktörler isimlendirilirken her bir alt faktörde yer alan maddelerin içerikleri göz önünde bulundurulmuştur. Birinci alt faktörde yer alan maddeler aile ile çocuğun iş birliği içerisinde yaptıkları etkinliklere yönelik olduğundan “iş birliği”; ikinci alt faktörde yer alan maddeler ailenin, çocuğa destek olduğu etkinliklere yönelik olduğundan “destek” olarak adlandırılmıştır. Birinci alt faktörde yer alan maddelerin madde yük değerleri 0.72-

0.53; ikinci alt faktörde yer alan maddelerin yük değerleri 0.81- 0.75 arasında değişmektedir. Ölçekte 5'li skala kullanılmıştır. Ölçeğin Cronbach Alfa değeri 0.77 olarak bulunmuştur, bu durumda ölçeğin güvenilir olduğu söylenebilir. Ölçeğin son halinde yapılan analizler sonucu elde edilebilecek en düşük puan 10, en yüksek puan ise 55'tir. Yapılan geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarından sonra ölçeğin, ailenin çocukla birlikte yaptığı okuryazarlık etkinliklerini ölçebilecek özellikte olduğu ifade edilebilir.

Kılıç, Doğan ve Özden'in (2017) geliştirmiş oldukları aile okuryazarlığı ölçeği, "anne-baba okuryazarlığı", "çocuk okuryazarlığı" ve "erken okuryazarlık" faktörlerinden oluşmaktadır. AODA üç farklı ölçek bulunmakta ve her bir ölçek iki faktörden oluşmaktadır. Çocuk okuryazarlığı benzer şekilde her iki ölçekte bulunmakta, fakat AODA ilkökul öğrencilerinin ebeveynlerine yönelik olduğundan erken okuryazarlık kavramını içeren maddelere yer verilmemiştir. Ebeveynlerin okuma yazma davranış ve tutumlarının öğrenciyi etkilemesi sebebiyle, değerlendirme aracına ebeveynlerin okuryazarlık tutumlarının belirlenmesini sağlayan bir ölçek geliştirilmiştir. Bununla birlikte ebeveynlerin gözünden çocukların okuryazarlık tutumlarının belirlenmeye çalışıldığı ölçek geliştirilmiştir. Ailenin çocukla birlikte yaptığı okuryazarlık etkinliklerinin süresinin belirlenmesi için bir ölçek geliştirilmiştir. Değerlendirme aracının sonuna eklenen 6 bağımsız soru ile öğrenci ve ebeveynlerin var olan durumlarının daha belirgin ortaya koyulması sağlanmıştır.

AODA'nın geliştirilme aşamasında bir ilden verilerin toplanması bu çalışmanın sınırlılığıdır. Aynı zamanda benzer diğer ölçeklerle tutarlılığı kontrol edilemediği için bunun çalışmanın bir diğer sınırlılığı olduğu belirtilebilir.

AODA, ebeveynlerin aile okuryazarlığı bilgi, uygulama ve tutumlarını ölçebilecek nitelikte, geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılan bir değerlendirme aracıdır. AODA, çocuğu ilkökula giden ebeveynlere; okullarda öğretmenler tarafından, alanda çalışma yapan araştırmacılar tarafından uygulanabilir. Ebeveynlerin mevcut durumdaki aile okuryazarlık bilgi, uygulama ve tutum puanları hesaplanabilir, eksiklikler fark edilip giderilmesi anlamında çalışmalar yapılabilir. AODA, ebeveyn eğitimi verilen devlet kurumlarında, okullarda, sivil toplum kuruluşlarında kullanılabilir.

Yazarların Katkı Oranı

Bu araştırmada birinci yazar tarafından %50, ikinci yazar tarafından %50 katkı sağlanmıştır.

Çıkar Çatışması

Çalışmada çıkar çatışması oluşturabilecek herhangi bir durum olmadığı beyan ederim.

Açıklama: Birinci yazarın "Aile Okuryazarlığı Programı ile Dezavantajlı İlkokul Öğrenci ve Ebeveynlerinin Okuryazarlık Becerilerinin Geliştirilmesi" konulu doktora tezi kapsamında hazırlanmış olan bu çalışma, "Aile Okuryazarlığı Değerlendirme Envanteri Geliştirme Çalışması" ismiyle, 2021 Uluslararası Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu'nda sözlü bildiri olarak sunulmuştur. Çalışma, makale için genişletilmiş, başka hiçbir yerde yayımlanmamıştır.

Kaynaklar

- Aşıcı, M. (2009). Kişisel ve sosyal bir değer olarak okuryazarlık. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 7(17), 9-26.
- Bronfenbrenner, U. (1977). Toward an experimental ecology of human development. *American Psychologist*, 32, 513-531.
- Bronfenbrenner, U. (1986). Ecology of the family as a context for human development: Research perspectives. *Developmental Psychology*, 22(6), 723-742.
- Büyüköztürk, Ş. (2002). Faktör analizi: Temel kavramlar ve ölçek geliştirmede kullanımı. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, (32), 470-483.

- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (14. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Cramer, J. R. (2014). *The Essence of participating in a comprehensive family literacy program*. Educational Administration: These, Dissertations and Student Research .
- DeVellis, R. F. (2017). *Scale development theory and applications*. (T. Totan, Çev. Ed.). Ankara: Nobel.
- Epstein, J. L., Sanders, M. G., Simon, B. S., Salinas, K. C., Jansorn, N. R. and VanVoorhis, F. L. (2002). *School, family, and community partnerships: Your handbook for action (2nd Edition)*. Thousand Oaks: CA: Corwin Press.
- Güneş, F. (2000). *Okuma-yazma öğretimi ve beyin teknolojisi*. Ankara: Ocak.
- Güneş, F. (2019). Okuryazarlık yaklaşımları. *Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 4(3), 224-246.
- Kalaycı, Ş. (2014). *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri* (6. Baskı). Ankara: Asil.
- Kılıç, F., Doğan, M. C. ve Özden, B. (2017). Aile okuryazarlığı ölçeği geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *HAYEF: Journal of Education*, 14(2), 203-219.
- Mathangwane, J. and Arua, A. (2006). Family literacy: Attitudes of parents towards reading in rural communities in Botswana. *Reading Matrix*, 6(2), 46-59.
- Neuman, S. B., Copple, C. and Bredekamp, S. (2000). Learning to read and write: Developmentally appropriate practices for young children. *National Association for the Education of Young Children*.
- Niklas, F. and Schneider, W. (2013). Home literacy environment and the beginning of reading and spelling. *Contemporary Educational Psychology*, 38, 40-50.
- Oğuz, K. (2012). *İlköğretim okullarında aile katılımı: ölçek uyarlaması*. Yüksek Lisans Tezi, Kastamonu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kastamonu.
- Pahl, K. and Kelly, S. (2005). Family literacy as a third space between home and school: some case studies of practice. *Literacy*, 39(2), 91-96.
- Saracho, O. N. (2000). Assessing the families' perceptions of their young children's acquisition of literacy. *Early Child Development and Care*, 161(1), 83-91.
- Saracho, O. N. (2002). Family literacy: exploring family practices. *Early Child Development and Care*, 172(2), 113-122.
- Schunk, D. H. (2011). *Eğitimsel bir bakışla öğrenme teorileri* (2. Baskı). (M. Şahin, Çev.) Ankara: Nobel.
- Seçer, İ. (2015). *Psikolojik test geliştirme ve uyarlama süreci SPSS ve LISREL uygulamaları*. Ankara: Anı.
- Swain, J. and Cara, O. (2019). The role of family literacy classes in demystifying school literacies and developing closer parent-school relations. *Cambridge Journal of Education*, 49(1), 111-131.

Swain, J., Cara, O., Vorhaus, J. and Litster, J. (2015). *The impact of family literacy programmes on children's literacy skills and the home literacy environment*. National Research and Development Centre (Research Report).

Tavşancıl, E. (2002). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi*. Ankara: Nobel.

Tekin, V. N. (2014). *SPSS Uygulamalı İstatistik Teknikleri* (3. Baskı). Ankara: Seçkin.

Türk Dil Kurumu. (2021). <https://sozluk.gov.tr/> adresinden 14.12.2021 tarihinde erişilmiştir.

Uçuş, Ş. (2016). Dezavantajlı çocukların velilerine uygun olarak hazırlanan aile katılım etkinliklerinin (AKE) değerlendirilmesi: Nallıhan örneği. *e- Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 1-20.

Vygotsky, L. S. (1997). Interaction between learning and development. Gauvain M. and Cole, G.M. (Eds.), *Readings of Development of Children* in (pp. 29-36). New York: Scientific American Books.

Extended Abstract

Introduction

Denny Taylor's study on six middle-income families led to the development of the idea of family literacy in 1983. Initially, the term "family literacy" referred to parent-child co-literate activities, but it was subsequently expanded to include a set of educational programmes for children, parents, family members, or carers. (Swain and Cara, 2019). The objective of family literacy is to improve the educational opportunities and abilities of family members. It fosters family circumstances that promote children's literacy development while also improving the quality of parent-child relationships. (Saracho, 2002). Family literacy may be defined as a synthesis of home and school, with an emphasis on the literacy activities of parents and children. Family literacy is a learning activity that brings together diverse family members to participate in joint literacy activities. (Pahl and Kelly, 2005). When it comes to the time children spend at school and at home, they think about it differently in both places. While school is viewed as an instructional setting, home is viewed as a place where the child's physical and emotional needs are satisfied. Family literacy may provide numerous possibilities for both school and home children to improve their literacy abilities.

When the literature is reviewed, there is a need for a tool that involves children and their parents from all stages of primary school. It was hoped that the Family Literacy Assessment Tool created in the research would address this gap in the literature. To discuss successful family literacy, it is essential that the family develops itself and assists the child in gaining reading abilities. Furthermore, the parent must have a favourable attitude toward reading and provide a good example for the child. Furthermore, when the parent's and child's literacy activities and activity durations are considered, they have a good influence on both groups in a variety of ways. In this regard, the instrument created within the scope of the research was designed to assess the literacy attitudes of the parents, evaluate the parents' perspectives on the literacy attitudes of their children, and address the family's literacy activities with the child.

Method

This is measuring instrument development research that was designed to establish the concept validity and internal consistency reliability coefficient of FLAT. The descriptive screening model is used in the investigation. The research study group comprises of 678 parents whose children attend elementary school in Hatay province's Antakya and Yayladağı districts during the autumn semester of the 2021-2022 academic year. The purpose of this scale is to assess the knowledge and habits of parents whose children attend elementary school. The intended audience in this situation is parents whose children attend primary school. The researchers oversaw the application. Within the scope of the research, a literature review was undertaken, and a prototype measuring tool was produced. The measuring instrument included 5 sections and 163 components in its original version. In addition, the measuring instrument includes six separate questions. To get professional advice, four field specialists and two classroom instructors were consulted. Two components of the measuring instrument were eliminated based on expert advice. Furthermore, after deleting the incorrect items from the other three parts, the first form was offered by adding a 10-item personal information form to the measuring tool, which had three sections, 45 items, and six independent questions. *The Parental Literacy Attitude Scale* in the drafted measuring instrument has 16 items; the *Parent's Views on the Child's Literacy Attitude Scale* has 16 items; and the *Family's Literacy Activities with the Child Scale* has 13 items. In the preliminary application, 67 parents (family members) whose children attended elementary school were chosen as samples; in the final application, 678 parents whose children attended primary school were chosen as samples. Four elements were removed off the scale because of expert advice. The items are formatted as a 5-point Likert scale. The stratified sampling approach was utilised in the research sample selection. EFA was used to determine the construct validity of the scale. For the scale's dependability, the Cronbach Alpha internal consistency coefficient was determined.

Findings

The Parental Literacy Attitude Scale has a KMO score of 0.83. Following EFA, the scale is made up of 11 questions and two components. The item load values in the first sub-factor varied from 0.49 to 0.78, whereas the item load values in the second sub-factor ranged from 0.55 to 0.76. The scale's Cronbach Alpha Internal Consistency Coefficient was determined to be 0.77. *The Parent's Views on the Child's Literacy Attitude Scale* has a KMO score of 0.88. The scale is made up of 12 questions and two criteria. The item load values in the first sub-factor vary from 0.52 to 0.82, while the item demand values in the second sub-factor range from 0.78 to 0.87. Cronbach's Alpha Internal Consistency Coefficient of the scale was found to be 0.85. The KMO value of the *Family Literacy Activities with Children Scale* is 0.83. After EFA, the scale consists of 10 questions and 2 factors. The item load values of the items in the first sub-factor are 0.53 – 0.72; the load values of the items in the second sub-factor vary between 0.75 – 0.81. The Cronbach Alpha Internal Consistency Coefficient of the scale was 0.77.

Conclusion, Discussion and Recommendations

The focus of this research was to create an assessment instrument to assess the family literacy knowledge and behaviours of parents whose children attend elementary school. The assessment method included three scales: "*Parental Literacy Attitude Scale*," "*Parental Views on the Child's Literacy Attitude Scale*," and "*Parental Literacy Activities with the Child Scale*." The items in the *Parental Literacy Attitude Scale's* first sub-factor were dubbed "parental writing attitude" because the parent had an attitude toward writing skills, while the items in the second sub-factor were dubbed "parental reading attitude" because the parent had an attitude toward reading skills. Because of the child's attitude toward reading skills, the items in the first sub-factor of the *Parent's Views on the Child's Literacy Attitude Scale* were dubbed "child reading attitude," whereas the items in the second sub-factor were named "child writing attitude." The items in the first sub-factor of the *Family's Literacy Activities with the Child Scale* are referred to as "cooperation" because they are aimed at activities that the family and the child perform in collaboration, whereas the items in the second sub-factor are referred to as "support" because they are aimed at activities that the family supports the child. FLAT is made up of 33 questions and 6 independent questions. Seven of the 33 questions are negative, while the rest are positive.